

2600

9773

KONGREGACYA KUPIECKA STOŁ. KRÓL. M. KRAKOWA

ZAŁOŻONA ZA PANOWANIA WŁADYSŁAWA JAGIELŁY, KRÓLA POLSKIEGO
W ROKU 1410,

PRZEZ JERZEGO MORSTEINA, KUPCA I RAJCĘ KRAK.

SPRAWOZDANIE

Z CZYNNOŚCI

RADY KONGREGACYI KUPIECKIEJ

ZA ROK 1909.

W KRAKOWIE, W DRUKARNI „CZASU“

1910.

KONGREGACYA KUPIECKA STOŁ. KRÓL. M. KRAKOWA

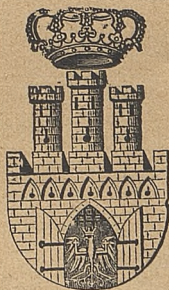
ZAŁOŻONA ZA PANOWANIA WŁADYSŁAWA JAGIEŁŁY, KRÓLA POLSKIEGO
W ROKU 1410,
PRZEZ JERZEGO MORSTEINA, KUPCA I RAJCĘ KRAK.

SPRAWOZDANIE

Z CZYNNOŚCI

RADY KONGREGACYI KUPIECKIEJ

ZA ROK 1909.

W KRAKOWIE, W DRUKARNI „CZASU“
1910.

BIURO KONGREGACYI KUPIECKIEJ

ulica Sławkowska L. 9, I. p.

otwarte codziennie od 3. do 5. popoł., z wyjątkiem niedziel i świąt.

NAKŁADEM KONGREGACYI KUPIECKIEJ STOL. KRÓL. MIASTA KRAKOWA.

SPRAWOZDANIE

Z CZYNNOŚCI

RADY KONGREGACYI KUPIECKIEJ

ZA ROK 1909.

Na podstawie § 25. statutu Ogólne Zgromadzenie Kongregacyi kupieckiej w dniu 7. marca 1909 r. wybrało:

Starszym : HENRYKA SCHWARZA, radcę cesarskiego i radcę miejskiego.

Podstarszym : Dra HENRYKA SZARSKIEGO, I. Wiceprezydenta m. Krakowa.

Podskarbin : WIKTORA SUSKIEGO, radcę cesarskiego i radcę miejskiego.

Radcami Kongregacyi :

JANA KANTEGO FEDEROWICZA, posła na Sejm krajowy i radcę miejskiego.

JÓZEFA JAWORNICKIEGO, radcę miejskiego,

JANA GODZICKIEGO, radcę miejskiego,

GUSTAWA REIMA,

KAROLA KRUPIŃSKIEGO, radcę cesarskiego.

AUGUSTA PORĘBSKIEGO, radcę cesarskiego.

JANA KWIATKOWSKIEGO,

MARCELEGO DUTKIEWICZA,

JANA WENTZLA,

ZYGMUNTA ZIEMBICKIEGO.

W miejsce zmarłego w dniu 12. lipca 1909 r. radcy Kongregacyi ś. p. Karola Krupińskiego zawezwał Przewodniczący rady do urzędowania radcę cesarskiego LÉONA SCHILLERA de SCHILDENFELD, albowiem tenże na ostatniem Ogólnem Zgromadzeniu po wybranych do Rady najwięcej głosów otrzymał.

Urząd prefekta Archikonfraterni kupieckiej przy kościele św. Barbary — w konsekwencji uchwały Ogólnego Zgromadzenia z r. 1906, wcielającej fundusze Archikonfraterni do Funduszu żelaznego Kongregacyi — nie został obsadzony.

Nadto wybrani zostali:

Do Komisji kontrolującej:

WŁADYSŁAW CZARNEK, FRANCISZEK LERNERT i ADOLF RYGLICKI.

Delegatami do Kuratoryi i Akademii handlowej:

Dr HENRYK SZARSKI i JÓZEF JAWORNICKI.

Delegatami do komisji egzaminacyjnej

**na kursie handlowym przy szkole wydziałowej żeńskiej
św. Scholastyki:**

WIKTOR SUSKI.

Komisję egzaminacyjną dla pomocników handlowych stanowi Rada Kongregacyi, która deleguje do egzaminu na pomocników handlowych dwóch członków Kongregacyi z odnośnych gałęzi handlu w myśl uchwały Rady z dnia 28. lutego 1903 r.

W skład Komisji nadzorczej

Biura pośrednictwa pracy w zawodzie handlowym weszli:

Jako Przewodniczący: HENRYK SCHWARZ, radca cesarski; jako członkowie: MARCELI DUTKIEWICZ, AUGUST POREBSKI, JAN KANTY WENTZL, JAN KWIATKOWSKI oraz reprezentanci młodzieży handlowej.

Nowi Członkowie Kongregacyi.

Na podstawie § 35. lit. k. Statutu Rada Kongregacyi uchwaliła przyjąć i wpisać w księgę kupiectwa krakowskiego, zjednoczonego w Kongregacyi, na posiedzeniu w dniu 12. lutego 1909:

1) WOJCIECHA OLSZOWSKIEGO, urodzonego dnia 16. września 1872 roku w Grobli powiat Bochnia, długoletniego pomocnika w firmie Szarski i Syn, a od 10. listopada 1906 właściciela handlu kolonialnego pod firmą własną przy Małym Rynku 1. or. 2.

2) JANA MIECZYŚŁAWA DROPIOWSKIEGO, urodzonego we Lwowie w roku 1869, od roku 1908 właściciela składu fortepianów pod firmą Gabryelska Krzysztofory.

Na posiedzeniu w dniu 1. października 1909:

3) JULIUSZA GROSSEGO SYNA JULIUSZA, urodzonego dnia 17. grudnia 1861 r. w Krakowie, współwłaściciela firmy Juliusz Grosse, handel kolonialny i hurtowny skład herbaty w Pałacu Spi skim przy Rynku głównym.

4) JANA TOMASZEWSKIEGO, urodzonego 24. czerwca 1879 w Krakowie, ukończonego słuchacza Akademii handlowej w Wiedniu, współwłaściciela Firmy Władysław Tomaszewski handlu szkła i porcelany w Rynku głównym i kierownika tej firmy od r. 1904.

5) FRANCISZKA MARTINA, urodz. w Czer-
niowcach dnia 30. maja 1876, b. starszego pomo-
cnika handlowego w firmie Marya Prauss, od
r. 1904 właściciela handlu konfekcyi dziecinnej,
który prowadzi pod własną firmą.

6) STANISŁAWA STACHOWICZA, urodzo-
nego dnia 6. lutego 1867 r. w Wielkiej wsi pow.
Brzesko, prokurzystę firmy Zajączek i Lankosz
handel sukna przy linii A—B.

Na posiedzenin w dniu 22. listopada 1909:

7) FELIKSA GRODZKIEGO, urodzonego dnia
16. maja 1857 w Krakowie, współwłaściciela firmy
Antoni Markiewicz skład skór przy ulicy Flo-
ryańskiej.

8) JANA BOLESŁAWA BECKERA, urodzo-
nego dnia 7. lipca 1879 w Woli Justowskiej, wła-
ściciela firmy I. Woyciechowski przy ul. Szewskiej.

Wystąpili z Kongregacyi:

1. Wawrzyniec Bujański.
2. Jan Jakubowski.
3. Stanisław Neuwerth.
4. Kazimierz Orzechowski.

Zmarli:

1. Alfred Biasion.
2. Jan Ekier.
3. Ferdynand Grigar.
4. Karol Krupiński.
5. Stanisław Łysakowski.
6. Ignacy Woyciechowski.
7. Antoni Zegadłowicz.

Członków

Kongregacyi Kupieckiej stoł. król. m. Krakowa było:

w dniu 31. grudnia 1908	101
w roku 1909 ubyło	11
przybyło	9 2
było zatem 31. grudnia 1909 członków	99

a to:

Członek honorowy:

1. Władysław Fischer, były Podstarszy Kongregacyi kupieckiej i Prefekt Archikonfraterni przy kościele św. Barbary

Członkowie rzeczywisci:

2. Adelman Aleksander.
3. Aksman Leopold.
4. Angrabajtis Józef.
5. Barberowski Ferdynand.
6. Barberski Jakób.
7. Becker Jan Bolesław.
8. Bilewski Władysław.
9. Bilikiewicz Władysław.
10. Birtus Stanisław.
11. Bochnak Władysław.
12. Ciechanowski Wacław.
13. Chronowski Jaxa Eustachy.
14. Czarnek Władysław.
15. Dekorde Gabryel.
16. Dropiowski Jan Mieczysław.
17. Dutkiewicz Marcei.
18. Erker Jan.
19. Federowicz Jan Kanty.
20. Fenz Wilhelm.
21. Fischer Jan Józef.
22. Fischer Jan.
23. Frass Antoni.
24. Froncz Anastazy.
25. Fritsch Herman.
26. Gawlas Wincenty.

27. Godzicki Jan.
28. Gralewski Antoni.
29. Grodzki Feliks.
30. Grosse Juliusz starszy.
31. Grosse Juliusz młodszy.
32. Hanke Józef.
33. Jadowski Piotr.
34. Jawornicki Józef.
35. Janeczek Wacław.
36. Karliński Stanisław.
37. Kuczmierczyk Józef.
38. Kulczyński Zygmunt.
39. Kurkiewicz Julian.
40. Kusz Ferdynand.
41. Kwiatkowski Jan.
42. Launer Władysław Edward.
43. Lazar Ludwik.
44. Lenert Franciszek.
45. Leśniowski Waleryan.
46. Lisowski Karol.
47. Lisowski Kazimierz.
48. Lisowski Lubicz Agenor.
49. Macharski Franciszek.
50. Mackiewicz Łukasz.
51. Martin Franciszek.
52. Mildner Konstanty.
53. Nagel Jan.
54. Dr. Nieć Władysław.
55. Niesiołowski Kazimierz.
56. Nikiel Stanisław.
57. Nodzeński Michał.
58. Olszowski Wojciech.
59. Porębski August.
60. Dr. Prażmowski Adam.
61. Raczyński August.
62. Rajal Franciszek.
63. Reim Gustaw.
64. Ripper Hugo.
65. Różecki Roman.
66. Rudnicki Józef.
67. Ryglicki Adolf.
68. Skalski Zenon.

69. Skórczewski Adolf.
70. Skórczewski Władysław.
71. Smidowicz Eugeniusz.
72. Sobolewski Ignacy.
73. Siekacz Antoni.
74. Stachowicz Stanisław.
75. Suski Wiktor.
76. Sykutowski Leon.
77. Schiller Leon de Schildenfeld.
78. Schwarz Henryk.
79. Schwarz Leon.
80. Dr. Szarski Henryk.
81. Szczurkowski Cyprian
82. Tomaszewski Jan (Syn Władysława)
83. Tomaszewski Kamil.
84. Weber Ludwik.
85. Wentzl Jan Kanty.
86. Wieczorek Zygmunt.
87. Zajączkowski Kazimierz.
88. Zajączkowski Władysław.
89. Zajączek Franciszek.
90. Zelt Antoni.
91. Zdanowicz Zdzisław.
92. Ziembicki Zygmunt.
93. Zimler Jan.

Członkowie uczestnicy:

94. Adelmanowa Helena.
95. Barberowska Karolina.
96. Bielakowa Emilia.
97. Hildowa Amalia.
98. Kretschmerowa Adela.
99. Krupińska Helena.
100. Madejska Marya.

Członek nieczynny:

101. Goebel Stanisław.

W spisie powyższym zamieszczono członków wybranych w r. 1910, t. j. Aleksandra Adelmana i Dra Władysława Niecia.

A zatem z końcem roku 1909 należało do Kongregacyi kupieckiej:

członek	honorowy	1
członków	rzeczywistych	90
„	uczestników	7
członek	nieczynny	1
Ogółem		99

Pomocnicy (Subjekci) handlowi.

Wyzwoleni i wciągnięci zostali w r. 1909 do księgi pomocników (subjektów) handlowych następujący praktykanci handlowi:

1.	Bolesław Chłopkiewicz	lat 18 z działu kolon. i farb.
2.	Stanisław Nossek	„ 20 „ „ bławatn.
3.	Erwin Reifland	„ 20 „ „ dekorac.iumebl.
4.	Stanisław Kowalówka	„ 19 „ „ kolon. i win.
5.	Stanisław Pec	„ 20 „ „ kolon.
6.	Bronisław Górski	„ 21 „ „ kolon.
7.	Karol Górski	„ 19 „ „ galant
8.	Edward Ostoja Ostaszewski	„ 21 „ „ galant.
9.	Grzegorz Bień	„ 20 „ „ korzen.
10.	Maryan Wiśniewski	„ 21 „ „ korzen.
11.	Włodzimierz Leitner	„ 20 „ „ kolonial.
12.	Józef Łoś	„ 18 „ „ materyał
13.	Ignacy Jamka	„ 21 „ „ pap. galant.
14.	Juliusz Wojciech Zaleski	„ 17 „ „ korzennego.
15.	Tadeusz Zakrzewski	„ 21 „ „ korzennego.
16.	Roman Maryanowicz	„ 20 „ „ destylac.
17.	Józef Janiskiewicz	„ 19 „ „ korzenny.
18.	Wilhelm Tellek	„ 19 „ „ papierowy.
19.	Stanisław Seńkowski	„ 18 „ „ galant. i konf.
20.	Wincenty Michalik	„ 18 „ „ korzen. i win.
21.	Franciszek Malec	„ 21 „ „ korzen. i win.
22.	Andrzej Jeż	„ 19 „ „ Bazar kraj.
23.	Roman Senowski	„ 18 „ „ bławatny i konf.
24.	Ignacy Dudziński	„ 18 „ „ korzenny i farb.

Wymienieni powyż pomocnicy handlowi otrzymali z Kongregacyi kupieckiej na podstawie orzeczenia Komisji egzaminacyjnej dyplomy (świadcstwa) wyzwolin.

Praktykanci handlowi.

Do księgi uczniów (praktykantów) handlowych wpisano w r. 1909 uczniów 28,

z tych z działu kolonialnego	11
„ „ bław. i konfekc.	8
„ „ galant.	1
„ „ papierowo gal.	6
„ „ materyałowego	1
„ „ dekorac. i mebl.	1

Posiedzenia i komisye.

W ciągu roku 1909 odbyło się 1 ogólne Zgromadzenie w dniu 7. marca, 9 posiedzeń Rady Kongregacyi w dniach 12. lutego, 26. marca, 30. kwietnia, 21. maja, 11. czerwca, 1. października, 5. listopada, 22. listopada, 17. grudnia.

Do dziennika podawczego weszło w r. 1909 spraw 262.

Sprawy załatwione przez Radę Kongregacyi w ciągu r. 1909.

Wskutek przychylniej opinii wydanej przez Kongregacyę kupiecką otrzymały od Magistratu miasta Krakowa zezwolenie na urządzenie wysprzedaży bądź to sezonowych, bądź też z powodu zwinięcia interesu następujące firmy:

Fradla Jungerwirth (obuwie).

Marya Holzerowa (biżuterye).

Samuel Natan Spira (żelazo).

Berek Süßmann Turner (obuwie).

Dawid Schreiber (towary modne).

Mindla Bornstein (towary galanteryjne).

Rada Kongregacyi Kupieckiej zajmowała się zaraz z początkiem roku 1909 sprawą obchodzącą żywo młodzież handlową. Mianowicie młodzież ta za pośrednictwem Stowarzyszenia kupców i młodzi.

handl. wniosła do Kongregacyi kupieckiej pismo pod dniem 4 lutego 1909 L. 27, w którym użala się, że normalia uchwalone w dniu 17. września 1905 przez Ogólne Zgromadzenie chrześcijańskich kupców dotyczące:

1) skrócenia godzin pracy w handlach,

2) spoczynku niedzielnego,

3) praktyki handlowej — przez kupców i pomocników handlowych przyjęte, nie są przez kupców szczególnie przez właścicieli handli kolonialnych dotrzymywane. Sprawa ta została szeroko omówioną na ogólnem Zgromadzeniu członków Kongregacyi w dniu 7. marca 1909, przyczem podniesiono, że takie nieprzestrzeganie zobowiązań przyjętych dobrowolnie wywołuje słuszne rozgoryczenie w kołach młodzieży handlowej, osłabiając zarazem zaufanie tej ostatniej do pryncypałów, a także nie przysparza powagi i szacunku samemu kupiectwu. Na wniosek radcy Marcelego Dutkiewicza Ogólne Zgromadzenie uchwaliło przypomnieć kupcom o zobowiązaniach z dnia 17. września 1905 w sprawie godzin pracy, spoczynku niedzielnego, personalu pomocniczego i t. p. W myśl uchwały Ogólnego Zgromadzenia Rada Kongregacyi przesłała wszystkim kupcom drukowane normalia z prośbą, aby do zawartych tamże zobowiązań w zupełności się zastosowali i ściśle je przestrzegali.

W odpowiedzi na pismo młodzieży handlowej odnośnie do żądania zupełnego spoczynku niedzielnego zaznaczono, że wiec ogólno-kupiecki zamierzonego celu nie osiągnie, gdyż bez współudziału kupców żydowskich zupełny spoczynek niedzielny nie da się zaprowadzić, spoczynek taki dałby się przeprowadzić jedynie w drodze ustawodawczej.

Rada miasta Krakowa na posiedzeniu w dniu 6. maja 1909 przekazała Magistratowi do rozpatrzenia sprawę sprzedaży nabiału i owoców w niedzielę przez cały dzień. Izba handlowa i przemysłowa, która Magistratowi m. Krakowa miała udzielić opinii w tej sprawie, zwróciła się do Kongregacyi Kupieckiej o objawienie swego zdania w tym przedmiocie. Rada Kongregacyi Kupieckiej na posiedzeniu w dniu 22. listopada 1909 sprzeciwiła się w zasadzie projektowanemu rozszerzeniu czasu pracy niedzielnej przy sprzedaży nabiału i owoców, kładąc w odpowiedzi swej do Izby handlowej nacisk na to, że dąży do zupełnego i ogólnego spoczynku niedzielnego.

Towarzystwo burs i opieki nad młodzieżą rękodzielniczą i handlową.

Pismem z dnia 4. kwietnia 1909 L. 29 zawiadomiło Towarzystwo burs i opieki nad młodzieżą rękodzielniczą i handlową w Krakowie Kongregację Kupiecką, że w myśl uchwały Zarządu centralnego Towarzystwa zostanie otwartą z końcem kwietnia 1909 w Krakowie pierwsza bursa rękodzielnicza im. ś. p. Andrzeja Potockiego, w której znajdzie umieszczenie oprócz terminatorów rzemieślniczych także 10 praktykantów handlowych. Opłata za jednego wychowanka oznaczoną została na kwotę 20 do 30 koron miesięcznie. Rada Kongregacji Kupieckiej po strutytnowaniu Statutu Towarzystwa burs udzieliła wszystkim Członkom Kongregacji odpis odezw, a zarazem widząc w utworzeniu bursy znamienity postęp w kierunku wychowania przyszłego pokolenia naszych współpracowników — zachęciła wszystkich kupców do materialnego poparcia Towarzystwa bursy.

Na temat bursy wywiązała się szeroka dyskusja na posiedzeniu Rady w dniu 11. czerwca 1909. Radca Kongregacji August Porębski udowodnił potrzebę powstania bursy dla uczniów handlowych oddzielnie a nie wspólnie z terminatorami, instytucji odpowiedniej na własnych podstawach, iżby wydawała dobrych kupców i prawych oby-

wateli. Radcy Wiktor Suski i Jan Kanty Federo-
wicz dowodzili, że kupcy własnym kosztem i sta-
raniem winni ufundować internat, a nie korzystać
z filantropii. Dyskusya mająca charakter infor-
macyjny nie doprowadziła do konkretnych uchwał.

Wskutek zawiadomienia nadesłanego przez
c.k. Dyrekcyę Akademii handlowej do Kongregacyi
o odbyć się mającym 15. czerwca 1909 pierwszym
popisie uczniów pierwszej polskiej szkoły handlo-
wej, która młodzież do zawodu kupieckiego teore-
tycznie przysposabia, Rada Kongregacyi wezwała
Członków do przysłuchania się popisowi, a obe-
cnością swoją złożyli kupcy dowód, że sprawa
kształcenia młodzieży żywo ich obchodzi.

Obecni mieli sposobność przekonać się, że
praca i postępy uczniów handlowych w tej dzie-
dzinie wiedzy są zupełnie zadowalające.

Sprawozdanie z Kursów niedzielnych

dla praktykantów handl. za r. szk. 1908/9,

utrzymywanych przez Kongregację kupiecką kosztem 300 koron.

Nauka odbywała się w każdą niedzielę od godziny 4–6 popołudniu, a obejmowała religię i historię polską. Uczniów podzielono na dwa oddziały: wyższy dla starszych praktykantów handlowych i niższy dla młodszych.

Wpisanych uczniów było 51, uczęszczało jednak ponadto wielu nie wpisanych, tak, że na wykładach pojawiło się ogółem 99 praktykantów handlowych.

Frekwencja wynosiła przeciętnie 70% uczniów wpisanych. Z nauki religii wzięto zasadnicze wiadomości z katechizmu i historii biblijnej oraz dogmatyki i etyki katolickiej, zwracając głównie uwagę na naukę moralności.

Nie zaniedbano też i praktyk religijnych: spowiedź i komunie św. odbyła się na początku roku, w okresie wielkanocnym (połączone z rekolekcjami) oraz na końcu roku szkolnego. Na końcu roku szkolnego starsi uczniowie przygotowali się zarazem do bierzmowania.

Z historii polskiej wzięto czasy piastowskie w skróceniu, czasy Jagiellońskie, szczególnie zaś uwagę położono w tym roku szkolnym na epokę królów elekcyjnych; rzecz całą doprowadzono do rozbiórów Polski włącznie. Oczywiście

historię polską traktowano na szerokim podkładzie powszechno-dziejowym, nie pominięto zatem wypadków mających ogólne znaczenie w dziejach Europy, ile one wiążą się z historią polską.

Aby uczniów odwrócić od lichych pod względem artystycznym i literackim utworów, założono dla nich specjalną biblioteczkę, obejmującą na razie około 200 tomów najcelniejszych autorów polskich, oczywiście rzeczy głównie dotyczących historii i literatury polskiej, ale obok tego także nauk przyrodniczych, geografii, literatury podróźniczej i t. d. Wymiana książek odbywała się co niedzielę. Młodzież rzuciła się tak chętnie do czytania (zwłaszcza w miesiącach zimowych), że wkrótce okazała się potrzeba zakupu nowych książek. Zakupiono nieco nowych książek w ostatnich miesiącach, ale na zwiększenie biblioteczki, która takie znaczne usługi oddaje młodzieży, zachęcając do pracy umysłowej w wolnych od zajęć chwilach trzeba by jeszcze funduszków.

Wycieczki: Obok rozwoju umysłowego ważny jest też rozwój fizyczny młodzieży. W tym też celu urządzono szereg wycieczek mniejszych i większych, jużto celem zwiedzenia i poznania pamiątek Krakowa, jużto by młodzież odetchnęła po całotygodniowej pracy orzeźwiającem zamiejskiem powietrzem. Wycieczkami przeplatano naukę. I tak było wycieczek 1) na Wawel, gdzie zwiedzono katedrę, część zamku, groby królewskie, kryptę Mickiewicza i t. d. 2) do Łobzowa, 3) na kopiec Kościuszki, 4) na Skałkę, gdzie zwiedzono groby zasłużonych, objaśniając znaczenie każdego ze spoczywających tam mężów, 5) na Bielany, 6) koleją do Kocmyrzowa. Tą wycieczką zakończono rok szkolny 1908/9.

Ustawa o ubezpieczeniu pensyjnem.

Rada Kongregacyi kupieckiej zastanawiała się gruntownie nad ustawą z dnia 16. grudnia 1906 Dz. u. p. Nr. 1. z r. 1907, według której obowiązowi ubezpieczenia podlegają wszystkie osoby w służbie zostające, które posiadają charakter urzędników, jakoteż w ogólności wszystkie te osoby w służbie, które bądź wyłącznie, bądź przeważnie zajęte są umysłowemi czynnościami służbowemi.

Skoro kupcy wogóle pracodawcy wstrzymywali się ze zgłoszeniami, poleciło Ministerstwo spraw wewnętrznych władzom politycznym, by w skuteczny sposób przypomniwały pracodawcom obowiązek bezzwłocznego zgłoszenia i zwróciły uwagę na następstwa i kary, jakie pociągnie za sobą to zaniedbanie. W ślad za tem wystosowało w marcu 1909 r. Biuro krajowe Powszechnego Zakładu pensyjnego w dziennikach energiczne wezwanie o składanie zgłoszeń i w tym czasie inspektor krajowego Zakładu przybył do Starszego Kongregacyi przedstawiając, że ustawa o zabezpieczeniu pensyjnem nakłada na kupców obowiązek ubezpieczenia całego personalu handlowego, a więc wszystkich pomocników handlowych i że Kongregacya winna o tej ustawie zawiadomić kupców i pouczyć ich o formalnościach przy zgłaszaniu

i o skutkach z zaniedbania tegoż wyniknąć mogących.

Starszy Kongregacyi zwołał w tej sprawie radę na posiedzenie w dniu 26 marca 1909, na którem podstarszy Kongregacyi Dr. Henryk Szarski interpretował ustawę w ten sposób, że skoro ta mówi, że do ubezpieczenia w Zakładzie pensyjnym obowiązane są osoby, mające charakter urzędników pracujących umysłowo, przeto pomocnicy handlowi zajęci pracą mechaniczną nie mogą mieć charakteru urzędników a zatem obowiązkowi ubezpieczenia nie podlegają.

Tej interpretacyi ustawy postanowiono ściśle się trzymać i o niej zawiadomić kupców z tem, że ci w przyszłości obowiązani są zgłaszać tylko funkcyonaryuszów handlowych pracujących umysłowo t. j. prokurzystów, buchalterów, korespondentów, dysponentów, agentów, wogóle personal kantorowy.

Rada Kongregacyi nadmienia, że z jej polecenia Sekretaryat udzielał Członkom Kongregacyi intensywnie przez dłuższy czas wszelkich wyjaśnień w sprawie ubezpieczenia pensyjnego, bądź ustnie bądź pisemnie.

Sprawa gremium kupieckiego

W KRAKOWIE.

Sprawą utworzenia gremium kupieckiego w Krakowie zajmuje się bardzo energicznie Izba handlowa i przemysłowa już przez lat 6.

W myśl § 106 ustawy przemysłowej ma być w Krakowie zawiązane Stowarzyszenie (gremium) kupieckie i obejmować ma wszystkie osoby, a więc tak kupców katolickich jak i izraelickich, którzy w Krakowie wykonują przemysł handlowy. Izba handlowa skwapliwie zajmuje się tą sprawą dlatego, by ustawie zadość uczynić, a nadto, by korzyści z gremium kupieckiego dostały się kupcom izraelickim, którzy obecnie zawodowej korporacji nie mają, a w utworzyć się mającem gremium kupieckiem liczebną będą mieli większość. Należy tu dodać, że na wypadek utworzenia gremium, Kongregacya kupiecka straciłaby swoje prerogatywy na rzecz tegoż gremium i pozostałaby korporacją, na którą w sprawach handlowych władze nie miałyby obowiązku się oglądać.

W celu utworzenia jednolitego gremium kupców zawiązał się w Izbie specjalny komitet, w skład którego weszło 5 kupców izraelickich i 4 kupców katolickich, a to radcy: Henryk Schwarzwald, Jan Kanty Federowicz, Dr Henryk Szarski i Ś. p. Jan Kwiatkowski. Tymczasem Prezydium Izby handlowej, zaprosiło 686 kupców (wszystkich kup-

ców jest w Krakowie około 2500) na zgromadzenie w dniu 26. czerwca 1907 i to uchwaliło zawiazać gremium kupieckie, które miało obejmować wszystkich kupców płacących podatek zarobkowy wyżej 20 kor., nadto wybrało Komitet proponentów z 50 członków dla wypracowania Statutu. Specjalny Komitet redakcyjny, wybrany z grona Komitetu ściślejszego, uchwalił Statut, który następnie przyjął pełny Komitet proponentów. Statut ten oparto na wydanym swego czasu przez c. k. Namiestnictwo statucie wzorowym przy uwzględnieniu późniejszych zmian wprowadzonych nowelą do ustawy przemysłowej z dnia 5. lutego 1907 Nr. 26 Dz. p. p.

Projekt statutu i całe akta sprawy założenia gremium — przedłożone zostały przez Komitet proponentów c. k. Namiestnictwu dnia 31. lipca 1907 do zatwierdzenia, a w odnośnem podaniu potrzebę utworzenia gremium umotywowano w najróżnorodniejszy sposób przy nadmienieniu, że na zgromadzenie kupców zaproszony został Magistrat m. Krakowa jako władza przemysłowa I. instancyi, oraz c. k. Instruktor dla Stowarzyszeń przemysłowych w Krakowie.

C. k. Namiestnictwo we Lwowie reskryptem z dnia 6. maja 1909 L. XV. b. 40450 odrzuciło Statuta z nadmienieniem, że one nie nadają się zupełnie do zatwierdzenia, albowiem:

1. Organizacya tego Stowarzyszenia nie została jeszcze przeprowadzoną prawomocnie po myśli §. 106 ord. przem. z 5. lutego 1907 Dz. u. p. Nr. 26, a dotychczasowy stan czynności nie dał należytego substratu do ostatecznego ustalenia jej zasad;

2. nie zestawiono wcale potrzebnego materiału statystycznego co do ogółu osób trudniących się przemysłami handlowymi;

3. nie przesłuchaną została istniejąca korporacja handlowa to jest Kongregacja kupiecka;

4. nie ułożono na tej podstawie przez Magistrat w porozumieniu z c. k. Instruktorem Stowarzyszeń przemysłowych zarysu (planu) organizacji ogółu przedsiębiorstw handlowych;

5. pominięto wnioski c. k. Instruktora stowarzyszeń przemysłowych, a oparto się litylko na gotowym projekcie przez Izbę handlową ułożonym;

6. nie ogłoszono wcale orzeczenia organizacyjnego;

7. wreszcie uchwalenie Statutów nie nastąpiło w sposób zgodny z wymogami ustawy, a nadto Statuty te odbiegają od statutu wzorowego.

Zarazem c. k. Namiestnictwo poleciło Magistratowi miasta Krakowa, aby po zasięgnięciu opinii istniejących w Krakowie Korporacji kupieckich, a więc w pierwszym rzędzie Kongregacji kupieckiej opracował w porozumieniu z c. k. Instruktorem stowarzyszeń przemysłowych zarys (plan) Stowarzyszeniowej organizacji ogółu przemysłów handlowych w Krakowie, ewentualnie w poszczególnych jego dzielnicach, a po zaakceptowaniu przez c. k. Namiestnictwo zarysu (planu) wydał po myśli § 106 ord. przem. orzeczenia w sprawie organizacji przemysłów handlowych w Krakowie.

Zarazem poleciło c. k. Namiestnictwo, aby przy układaniu planu organizacji zużytkował daty i wnioski dostarczone przez Izbę handlową i przemysłową i wziął pod uwagę konieczność objęcia nią przemysłów handlowych, dla których ustawa przemysłowa z dnia 5. lutego 1907 Dz. u. p. Nr. 26 przepisuje dowód uzdolnienia zawodowego.

Magistrat miasta Krakowa pismem z dnia 21. czerwca 1909 L. ⁴²⁸⁵⁶ III. a. / 09 stosownie do powyższego

reskryptu celem ułożenia zarysu organizacji Stowarzyszeniowej dla przemysłów handlowych w Krakowie zażądał od Kongregacyi kupieckiej udzielenia opinii co do zasad, na których ma się opierać organizacja projektowanego Stowarzyszenia dla przemysłów handlowych w Krakowie. Rada Kongregacyi kupieckiej nie znając zupełnie materiału, jaki przedłożyła Izba handlowa i przemysłowa, uchwaliła na posiedzeniu w dniu 17. grudnia 1909, — na które zaproszony został c. k. Instruktor stowarzyszeń przemysłowych dla dania wyjaśnień — żądać od Magistratu tych dat i wniosków, a następnie po strutygowaniu materiału wydać opinię co do zasad, na których ma się opierać organizacja Stowarzyszenia.

Sprawa połączenia

Stowarzyszenia Kupców i młodzieży handlowej z Kongregacją kupiecką.

Z poprzedniego sprawozdania wiadomo, że w skład Komisji, która miała się zająć sprawą połączenia Stowarzyszenia kupców i młodzieży handlowej z Kongregacją kupiecką wchodzi z łona Kongregacji: Starszy Henryk Schwarz, podstarszy Dr. Henryk Szarski, podskarbi Kongregacji Wiktor Suski, radcy Kongregacji Jan Kanty Federowicz, Leon Schiller de Schildenfeld i Józef Jawornicki; zaś z łona Stowarzyszenia: prezes August Porębski, członkowie Wydziału: Ludwik Halski i Karol Jarosz.

W skład subkomitetu, który miał przygotować substrat do narad ewentualnie opracować projekt Statutu połączyć się mających korporacji weszli: podskarbi Kongregacji Wiktor Suski, członkowie wydziału Stowarzyszenia Ludwik Halski i Karol Jarosz, a jako referent radca Kongregacji Leon Schiller de Schildenfeld. Radca Kongregacji Leon Schiller opracował projekt statutu, który w marcu 1909 doręczony został Członkowi subkomitetu Wiktorowi Suskiemu do rozpatrzenia. Projekt Statutu został przez tegoż Członka strutygowany, opinia jednak o Statucie nie mogła być pełnemu subkomitetowi udzieloną dla braku

wyjaśnień ze strony referenta Statutu radcy Leona Schillera. Następnie Rada Kongregacyi na posiedzeniu dnia 26. marca 1909 r. wybrała do komisji statutowej radcę Kongregacyi Jana Kwiatkowskiego.

Z powyższego przedstawienia sprawy wynika, że sprawa Statutu spoczywa w subkomitecie, a zwłokę w ukończeniu jej usprawiedliwić należy przygotowaniami do uroczystego obchodu 500-letniego jubileuszu Kongregacyi kupieckiej. Rada Kongregacyi żywi nadzieję, że subkomitet w bieżącym roku zarządzi niezawodnie czytanie statutu dla połączyć się mających korporacyi. ustali tekst jego i z konkretnymi wnioskami przyjdzie przed pełną komisję statutową.

Rada Kongregacyi Kupieckiej poparła memoriał Centralnego związku Galicyjskiego przemysłu fabrycznego we Lwowie wystosowany do c. k. gal. Dyrekcyi poczt i telegrafów w sprawie zamieszczania pokwitowania opłaconego porta na przeznaczonych dla odbiorców odcinkach adresów przesyłkowych, dotyczących się nieopłaconych przesyłek pakietowych, względnie na receptach nadawczych, wystawionych na przesyłki pieniężne, wychodząc z założenia, że żądania Związku są słuszne i usunięcie poruszonych niedogodności wyjdzie na korzyść kupiectwu krajowemu.

Na zarządzenie Dyrekcyi kolei północnej znośzące z dniem 1. maja r. b. trzecią klasę przy pociągach pospiesznych do Wiednia i narażające kupców na większe wydatki przy podróżach w celach handlowych względnie na stratę czasu na podróże pociągami osobowymi, Kongregacya ku-

piecka wniosła do właściwej władzy przedstawienie i prośbę o przywrócenie dawnego stanu, a o poparcie swej prośby zwróciła się do Krajowego Związku tyrystycznego.

Zaproszenie nadesłane przez Komitet Zgromadzenia demonstracyjnego odbytego w Wiedniu w sprawie traktatów handlowych, postanowiono nie wysyłać delegatów, natomiast z uwagi na doniosłość akcji w sprawie traktatów, Kongregacya poparła akcyę przez podpisanie akcesu do odnośnej petycyi.

Kongregacya kupiecka była reprezentowaną:

1) na ankiecie interesentów w sprawie projektowanego przez rząd zaprowadzenia przymusu koncesyjnego dla rafineryi nafty oraz w kwestyi uregulowania sprzedaży systemem wozowym przez radcę Kongregacyi Jana Godzickiego.

2) na uroczystości jubileuszowej Muzeum narodowego w Krakowie przez Starszego Kongregacyi Henryka Schwarza i radców Jana Kwiatkowskiego i Marcelego Dutkiewicza.

500-LETNI JUBILEUSZ KONGREGACYI KUPIECKIEJ.

Na wniosek rady Jana Kwiatkowskiego powiększono ścisły komitet jubileuszowy o 2 członków, tak że doń wchodzi: podstarszy Dr. Henryk Szarski, podskarbi Wiktor Suski, rady: Jan Kanty Federowicz, Jan Kanty Wentzl i Sekretarz Kongregacyi. Zadaniem Komitetu jest przedstawić pełnej Radzie jako komitetowi obszerniejszemu wnioski w sprawie 500-letniego jubileuszu.

Sprawa Monografii Kong. kupieckiej.

W sprawozdaniu Rady Kongregacyi Kupieckiej za rok 1908 na str. 20 uczyniono wzmiankę o Monografii Kongregacyi Kupieckiej, w szczególności, że Komisyja wybrana z łona Rady postanowiła zawrzeć umowę z Towarzystwem Miłośników historyi i zabytków Krakowa, według której pomienione Towarzystwo miało przyjąć na siebie obowiązek wydania pamiątkowej księgi p. t. Kupectwo krakowskie Księga pamiątkowa ku uczczeniu 500-letniego istnienia Kongregacyi kupieckiej stoł. król. miasta Krakowa. Umowa ta przyszła do skutku w r. 1909 pod następującymi warunkami:

Prezes i sekretarz Towarzystwa miłośników historyi i zabytków Krakowa działający na zasadzie uchwał Wydziału oraz dwaj członkowie Za-

rzędu Kongregacyi kupieckiej w Krakowie oświadczają po przeprowadzonej korespondencji, iż doszli do następującego porozumienia:

1. Towarzystwo miłośników historyi i zabytków Krakowa ogłosi drukiem najdalej do 15. czerwca 1910 r. w formie Rocznika krakowskiego monografię o Kongregacyi kupieckiej, o dawnym handlu miejscowym, wywozowym i przewozowym, jarmarkach, prawie składu i t. d. w objętości około 12 arkuszy druku z ilustracyami, pióra Dra Stanisława Kutrzeby i Dra Jana Ptaśnika swoim staraniem i kosztem. Do kosztów tych około 4000 do 4200 wynoszących przyczynia się Kongregacya kupiecka subwencją w kwocie 2500 Kor.

2. Towarzystwo historyi i zabytków Krakowa zobowiązuje się oddać Kongregacyi kupieckiej 150 egzemplarzy tejże publikacyi bezpłatnie natychmiast po wyjściu z druku, oraz zarządzić odbicie 20 egzemplarzy na luksusowym papierze na koszt Kongregacyi.

3. Towarzystwo miłośników historyi i zabytków Krakowa poczyni starania do wydobycia potrzebnych do monografii dokumentów miejscowych i zamiejscowych, oraz materiału ilustracyjnego. natomiast Kongregacya kupiecka udzieli wszystkich znajdujących się w jej posiadaniu dokumentów czy to w oryginałach, czy w odpisach.

4. Na poczet powyższej subwencji wynoszącej 2500 Koron wypłaci Kongregacya kupiecka przy podpisaniu umowy 1500 Koron, a Towarzystwo miłośników Krakowa potwierdza odbiór, resztę zaś 1000 Koron przyrzeka Kongregacya kupiecka wypłacić za 3 miesiące od dnia dzisiejszego. Kraków, dnia 22. lipca 1909 roku. Umowę powyższą podpisali: Prezes Dr Stanisław Krzyżanowski,

sekretarz: Dr Klemens Bąkowski, Podstarszy Kongregacyi krakowskiej Dr Henryk Szarski, Podskarbi Kongregacyi Wiktor Suski. Należną Towarzystwu miłośników Krakowa kwotę 1000 Koron wypłaciła Kongregacya w październiku 1909, a monografia znajduje się w takim stadium opracowania:

Materyały do dzieła zebrał Prof. Dr Stanisław Kutrzeba częściowo w Warszawie, obecnie bada materyały historyczne w Archiwum aktów dawnych miasta Krakowa i wkrótce przystąpi do opracowania organizacyi handlu i Kongregacyi. Prof. Dr Jan Ptaśnik opracowuje wybitniejsze sylwetki Kupców krakowskich i skończy swą pracę w marcu 1910 roku.

Odznaka jubileuszowa i program uroczystości.

Na posiedzeniu w dniu 1. października 1909 przedłożył referent w sprawie jubileuszowej radca Jan Kwiatkowski wzór odznaki, której wykonanie ma kosztować 2 K. 40 h. za sztukę przy zakupnie 300 sztuk. Po przeprowadzonej dyskusyi uchwalono zgodzić się na przedstawiony wzór, a cenę odznaki ustalić później.

Do się tyczy obchodu referent zaproponował w ogólnym zarysie, urządzenie uroczystego nabożeństwa, powitanie gości, przemówienie inauguracyjne, wreszcie obiad względnie raut. Nad tym projektem wywiązała się dłuższa dyskusya, w której zabierali głos wszyscy obecni.

Przemawiano przeważnie w kwestyi braku funduszków, poczem na wniosek radcy Augusta Porębskiego uchwalono przedewszystkiem wystosować gorącą odezwę do wszystkich Członków

Kongregacyi o datki odpowiednie do uroczystości. Z odezwą tą ma chodzić do Członków Starszy Kongregacyi z przybraniem jednego z Radców. Szczegółowy program postanowiono ułożyć później.

Komitet jubileuszowy rozpatrywał również potrzebę urządzenia wiecu kupieckiego w czasie jubileuszu.

Wybór Sekretarza Kongregacyi kupieckiej.

Po śmierci sekretarza Kongregacyi ś. p. Adama Kajzego Rada rozpisała celem obsadzenia opróżnionej posady konkurs, przyczem ustaliła warunki przyjęcia, w szczególności wysokość poborów rocznie K. 1440, z tem, że stosunek służbowy za wzajemnem wypowiedzeniem na 6 tygodni przed pierwszym dniem każdego miesiąca rozwiązyany być mógł, zarazem określono obowiązki sekretarza tak względem Kongregacyi jakoteżi względem biura pośrednictwa pracy. Na posiedzeniu w dniu 22. listopada 1909 wybrano na wniosek radcy Jana Kantego Federowicza z pomiędzy 20. kandydatów terno i pozostawiono Starszemu Rady, który z sekretarzem Kongregacyi w ciągłym jest kontakcie wybór jednego z kandydatów.

Starszy Kongregacyi powołał na sekretarza Władysława Kurzawę, urzędnika Kasy Oszczędności miasta Krakowa. Dla dogodności kupców i poszukującej pracy młodzieży handlowej pomieścił nowy sekretarz biuro kongregacyi i biuro pośrednictwa w zawodzie handlowym w centrum miasta, a mianowicie w domu l. or. 9. przy ulicy Sławkowskiej obok Grand hotelu i urzęduje tam od godziny 3. do 5. popołudniu z wyjątkiem niedziel i świąt. Sprawy biura pracy i Kongregacyi kupieckiej z każdym dniem wzrastają i na ich załatwienie poświęca sekretarz wiele godzin dziennie poza obowiązkowymi godzinami.

Sprawozdanie komisji kontrolującej

złożone

**Ogólnemu Zgromadzeniu Członków Kongregacji kupieckiej
stoł. król. m. Krakowa na posiedzeniu w dniu 6. marca 1910.**

Komisya kontrolująca przeprowadziła ścisłą rewizyę kasy i funduszków Kongregacji kupieckiej, przeglądnęła poszczególne rachunki i konta, zbadła zamknięcie rachunków za rok 1909 i na tej podstawie przedstawia Ogólnemu Zgromadzeniu do uchwały wniosek:

„Ogólne Zgromadzenie przyjmuje do wiadomości zamknięcie rachunków Kongregacji kupieckiej stoł. król. miasta Krakowa za rok 1909 do wiadomości, zatwierdza je i udziela podskarbiemu absolutoryum“.

Kraków, dnia 6 marca 1910 r.

Adolf Ryglicki.
Sprawozdawca komisji
kontrolującej.

Stan funduszu żelaznego Kongreg. kupieckiej z d. 3. grudnia 1909.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Wartość nomin.	
	K.	h.
4% Pożyczka krajowa	8.300	—
4% Listy zast. banku krajowego	28.500	—
4% „ „ Towarz. kredyt. Ziemskiego . . .	11.000	—
Lokacya hipoteczna na realności L. 634. Dz. III	10.000	—
Los krakowski	40	—
Ogółem . . .	57.840	—
Stan funduszu rezerwowego Kongr. kup. z dnia 31. grudnia 1909.		
Książeczka wkładc. Banku krajowego L. 2648. .	888	69
Procent za rok 1909	34	79
	923	48
Oddano do funduszu jubileuszowego	200	—
Ogółem . . .	723	48
Stan funduszu jubileuszowego Kongr. kup. z d. 31 grudnia 1909.		
Książeczka wkładc. Banku krajowego L. 2649. .	1.526	09
Z funduszu obrotowego kor. 800—		
„ „ rezerwowego „ 200—		
„ „ wyborczego w myśl p.		
uch. u. w. z. „ 301 73		
Procent za rok 1909 „ 35 15	1.336	88
Ogółem . . .	2.862	97
Wyplacona należność za monografię	2.500	—
Ogółem . . .	362	97

Kraków, 31. grudnia 1909 roku.

Wiktor Suski.
Podskarbi kongr. kup.

Zamknięcie funduszu obrotowego za rok 1909.

L. porz.	P R Z Y C H Ó D	Kor.	h.	L. porz.	R O Z C H Ó D	Kor.	h.
1	Pozostałość kasowa z roku 1908 .	999	93	1	Zapomogi	540	—
2	Kupony od papierów wartościowych	1.909	80	2	Subwencye: Akademia handl. 1.000	—	—
3	Procent od sumy hipot. realności			3	Kupiec polski 250	1 250	—
4	l. s. 119 D. III.	450	—	4	Wydawnictwo monografi Kon. kup.	2.500	—
5	Wpisowe członków	175	—	5	Utrzymanie biura Kongr. kup. . .	1.399	20
6	Wkładki członków	1.210	50	6	Utrzymanie biura pośredn. pracy .	396	57
7	Opłaty uczniów i wyzwołn. pomo- cników	153	—	7	Podatek ekwiwalentowy	103	40
8	Przychód z biura pośrednictwa pracy	466	19	8	Reprezentacya	583	64
9	Przelane z funduszu jubileuszowego rezerwowego	1.500	—	9	Wydatki kancelaryjne	281	59
	„ „ „ „ „	200	—		Pozostałość na rok następny . . .	10	02
	Ogółem	7.064	42		Ogółem	7 064	42

Kraków, dnia 31 grudnia 1909 r.

Komisya kontrolujaca:
Władysław Czarnek, Adolf Ryglicki.

Starszy Kongr. kupieckiej:
F. c. Henryk Schwaers.

Podskarbi:
R. c. Wiktor Suski.

SPRAWOZDANIE.

Biura Pośrednictwa Pracy przy Kongr. kup.
za rok 1909.

I. Zgłoszeń firm o dostarczenie pomocników różnych kategorii:

Wpłynęło	91
Wycofano	26
Pozostało zgłoszeń	65
Dostarczono pomocników firmom	43
Pozostało 31 grud. 1909 w ewidencji zgłoszeń	22

II. Zgłoszeń firm o dostarczenie uczniów:

Wpłynęło	64
Wycofano	13
pozostało	51
Dostarczono firmom uczniów	38
Pozostało 31 grud. 1909 w ewidencji zgłoszeń	13

III. Zgłoszeń pomocników różnej kategorii o posady:

Wpłynęło	243
Wycofano	134
Pozostało	109
Umieszczono pomocników	57
Pozostało 31 grud. 1909 w ewidencji zgłoszeń	52

VI. Zgłoszeń praktykantów (uczniów) o umieszczenie:

Wpłynęło	93
Wycofano	43
Pozostało	50
Umieszczono	38
Pozostało 31 grud. 1909 w ewidencji zgłoszeń	12
Ogółem wpłynęło wszystkich zgłoszeń w r. 1909 .	491
Wycofano	216
Pozostało	275
Załatwiono ze skutkiem	176
Pozostało 31. grudnia 1909 w ewidencji zgłoszeń	99

W ciągu sześcioletniego istnienia biura pośrednictwa t. j. od 1. lutego 1904 do 31 grudnia 1909 na 144 zgłoszeń załatwiono ze skutkiem pomyslnym 1042. W biurze przyjęto w r. 1909 zgłaszających się po informacye stron około 1300.

Nadmienia się, że w wykazie statystycznym zgłoszeń załatwionych podane zostały tylko te firmy, które o przyjęciu ucznia lub pomocnika biuro zawiadomiły i przepisana regulaminem takse uiściły.

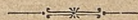
Umieszczenie uczniów napotyka zazwyczaj na trudności z powodu małego wykształcenia i przekroczonych lat 16. Manipulacya biurowa przy umieszczeniu pomocników jest nadzwyczaj utrudnioną i przyjęcie doznaje zwłoki dlatego, że kupcy na oferty zgłaszającym się odpowiadają zbyt późno, lub wcale nie dają odpowiedzi, a biuro o wyjaśnienia nieraz kilkakrotnie zmuszone jest pisać. Najwięcej zgłoszeń jest z działu kolonialnego, z działu żelaznego, bławatnego, papierowego jest przez cały rok zaledwie zgłoszeń kilka. Personal

żeński, zgłaszający się bardzo licznie, z pośrednictwa biura prawie nie korzysta.

Dochód z biura pośrednictwa pracy za rok 1909 wykazany w zamknięciu rachunków Kongregacyi kupieckiej wynosił	K. 466.19
jeżeli do tej kwoty dodamy gotówkę, jaka wpłynęła w grudniu 1909	„ 32.—
otrzymamy łączną kwotę dochodu	<u>K. 498.19</u>

Po strąceniu wydatków na utrzy- manie biura	K. 396.57
zysk z biura wynosiłby zatem	<u>K. 101.62</u>

Odbyta szczegółowa rewizya ksiąg i kasy biura pośrednictwa pracy wykazała, że biuro pośrednictwa prowadzone jest należycie, a okoliczność, że z poszukujących pracy stosunkowo nieznaczna liczba, bo ze zgłoszonych pomocników zaledwie jedna piąta część, a ze zgłoszonych praktykantów zaledwie jedna trzecia część znajduje umieszczenie — pochodzi z przyczyn od biura zupełnie nie zależnych. Ze zgłoszeń kupców zaledwie połowa została ze skutkiem pomyślnym załatwiona.

Członkowie Kongregacyi kupieckiej
piastujący godności i urzędy obywatelskie, tudzież reprezentujący
stan kupiecki m. Krakowa w różnych instytucjach.

— * —

W Sejmie krajowym:

Posel Jan Kanty Federowicz.

W Radzie miasta Krakowa:

I. Wiceprezydent miasta: Dr. Henryk Szarski.

Radcy miejscy: Jan Godzicki, Jan Kanty Federowicz, Józef Jawornicki, August Porębski, Henryk Schwarz, Wiktor Suski.

W Izbie handlowej i przemysłowej:

Wiceprezydent Izby: Jan Kanty Federowicz.

Członkowie Izby: Jan Kanty Federowicz, Józef Jawornicki, Henryk Schwarz, Dr. Henryk Szarski.

W Trybunale handlowym:

Fachowi sędziowie obywatelscy (assesorzy): Jan Kanty Federowicz, Herman Fritsch, Juliusz Grosse junior, August Porębski, Dr. Adam Prażmowski, Leon Schiller de Schildenfeld, Jan Józef Fischer, Zdzisław Zdanowicz.

W kuratoryi Akademii handlowej:

Delegaci Kongregacyi kupieckiej: Wiceprezes Kuratoryi Dr Henryk Szarski i Józef Jawornicki.

W Towarzystwie Dobroczynności:

Prezes Towarzystwa Dobroczynności: Schwarz Henryk.

Radcy: Fischer Władysław, Suski Wiktor, Smidowicz Eugeniusz.

W Komitecie ochron dla małych dzieci:

Opiekunowie: Jan Kanty Federowicz, Władysław Fischer (kontrolor kasy).

Członek komitetu: Józef Jawornicki.

W Kasie Oszczędności m. Krakowa:

Członek Dyrekcyi: Schwarz Henryk zastępca Dyrektora.

Członkowie Wydziału Wielkiego: Jan Kanty Federowicz, Jan Godzicki, Józef Jawornicki, Dr Henryk Szarski.

Członkowie komitetu cenzuralnego: Jan Godzicki, Jan Kanty Federowicz.

W Powiatowej Kasie Oszczędności:

Członek Dyrekcyi: Fischer Władysław.

Członkowie Wydziału: Fischer Władysław, Jawornicki Józef, Dr. Henryk Szarski.

Członkowie Komitetu cenzorów: Józef Jawornicki, Henryk Schwarz, August Porębski, Leon Schiller de Schildenfeld.

W Filii Banku austriacko-węgierskiego:

Cenzorowie: Herman Fritsch, Józef Jawornicki, August Porębski, Henryk Schwarz, Dr. Henryk Szarski.

W Filii Banku krajowego:

Członkowie Komitetu nadzorczego: Jan Kanty Federowicz i Dr Henryk Szarski.

W Towarzystwie wzajemnych ubezpieczeń:

Zastępca Dyrektora: Józef Jawornicki.

Członek Komisji rewizyjnej: Dr. Henryk Szarski.

W Spółce fakturowej przy Filii Banku krajowego:

Prezes Rady nadzorczej: Jan Kanty Federowicz.

Członek Rady nadzorczej: Jan Kwiatkowski delegowany przez Kongregację kupiecką.

Członek Komisji rewizyjnej: Józef Jawornicki.

NEKROLOGIA.

Ś. p. Stanisław Łysakowski

urodzony w Krakowie w roku 1845, przez Firmę „Edward Skirliński“ wyzwolony został na pomocnika handlowego w r. 1864. Następnie otrzymał ś. p. Łysakowski posadę w Zakładach fabrycznych w Żyrardowie w Królestwie Polskiem. Sumienną pracą i zdolnościami zyskał zaufanie zarządu i jako reprezentant tej wielkiej firmy podróżował po całej Rosyi europejskiej, Kaukazie i Syberyi. Powodowany tęsknotą za krajem powrócił ś. p. Łysakowski do kraju rodzinnego i w r. 1895 objął komercyalny dział fabryki sukna firmy Kossuth w Żywcu; w r. 1896 został kierownikiem Bazaru krajowego w Krakowie i interes ten zreorganizował i rozszerzył, przyczem rozwinął pomyślną działalność w kierunku popierania przemysłu krajowego, a przedewszystkiem domowego.

Na tem stanowisku zmarł 24. stycznia 1909 r. zasłużony pracownik, a dzielny i rozumny kupiec. Ś. p. Stanisław Łysakowski był członkiem Kongregacyi kupieckiej przez lat 11.

Ś. p. Alfred Biasion

urodzony w Krakowie dnia 16. maja 1853. Zmarły był potomkiem starej krakowskiej rodziny kupieckiej, której protoplastą był Jan Babtysta Bia-

sion, Włoch, rodem z Cinte Tessino. Ten założył w r. 1801 w Krakowie po wstąpieniu do Kongregacyi kupieckiej handel rycin, sztychów i artykułów optycznych, który w r. 1817 sprzedał bratu swemu Dominikowi Biasionowi, a sam powrócił do Włoch. Bezdzienny Dominik Biasion sprowadził z Cinte Tessino swego bratanka Augusta do Krakowa, a ten po śmierci stryja w r. 1848 został właścicielem handlu i prowadził go pod własną firmą do śmierci.

Ś. p. Alfred Biasion, syn Augusta, ukończył w Krakowie Instytut techniczny, dla wydoskonalenia się w zawodzie optycznym kształcił się w wielkich zakładach w Stuttgarcie, następnie prowadził z ojcem handel optyczny i pracownię.

Po śmierci ojca w r. 1880 objął interes, który prowadził wzorowo jako kupiec i optyk, mający staranne wykształcenie ogólne i głęboką wiedzę zawodową.

Zmarły przez lat kilka zasiadał w Radzie miejskiej i brał czynny udział w instytucjach i Stowarzyszeniach krakowskich; a członkiem Kongregacyi był przez lat 26. Ś. p. Alfred Biasion zmarł dnia 2 marca 1909 r.

Ś. p. Antoni Zegadłowicz

urodzony w Grybowie dnia 8. maja 1860 r. Praktykę odbył w tutejszych handlach kolonialnych, w r. 1866 został współwłaścicielem handlu pod firmą „Mikuszewski i Zegadłowicz“, który to interes prowadził od r. 1896 pod własną firmą. W roku 1907 z powodu choroby zwinął handel zupełnie.

Członkiem Kongregacyi kupieckiej był ś. p. Zegadłowicz przez lat 12½, zmarł dnia 8. maja 1909 r.

Ś. p. Karol Krupiński

urodzony dnia 2. stycznia 1861 r. w Oświęcimie. Praktykę handlową odbył w Krośnie, poczem przez kilka lat pracował w firmie H. Kretschmer w Krakowie, następnie w agencji handlowej G. Lazar. W roku 1893 założył własną agencję handlową.

Ś. p. Krupiński był kupcem bardzo poważnym, odznaczony został tytułem radcy cesarskiego, a w r. 1909. Ogólne Zgromadzenie członków Kongregacyi kupieckiej wybrało go radcą Kongregacyi.

Ś. p. Krupiński był członkiem Kongregacyi przez lat 14.

Zmarł 12 lipca 1909, przeżywszy lat 47.

Ś. p. Jan Ekier

urodzony w Krakowie, zmarł dnia 21. lipca 1909 w wieku lat 75, członkiem Kongregacyi kupieckiej był przez lat 15.

Ś. p. Ferdynand Grigar

urodzony w roku 1840 w Bolechowie. Do Krakowa przybył przed 30 laty i otworzył handel towarów galanteryjnych w kamienicy Kirchmajerowskiej, który następnie przeniósł do Hotelu Drezdeńskiego. Handel ten był jednym z pierwszorzędných w Krakowie.

Z powodu podeszłego wieku i choroby wycofał się ś. p. Ferdynand Grigar z interesu i wyjechał do Prus Królewskich.

Zmarły brał żywy udział w życiu obywatelskiem naszego miasta i w Kongregacyi kupieckiej. W Radzie Kongregacyi zasiadał od roku 1895 do

r. 1899, ciesząc się powszechnym szacunkiem kolegów.

Ś. p. Grigar był członkiem Kongregacyi przez 21 lat, zmarł 25. sierpnia 1909 w Grężawach w Prusach król. Zwłoki jego złożone zostały na cmentarzu krakowskim 31. sierpnia 1909.

Ś. p. Ignacy Korab Woyciechowski

urodzony 29. lipca 1859 w Smykowie w Galicyi. Jako praktykant i pomocnik handlowy pracował w Krakowie i tu w r. 1893 otworzył handel kolonialny, który prowadził do 1. października 1909 r. Jako kupca cechowała zawsze ś. p. Woyciechowskiego wytrwała i skrzętna praca. Ś. p. Woyciechowski był członkiem Kongregacyi przez lat 11½, zmarł 17. października 1909 r.

Ś. p. Adam Kajzy

urzędnik Magistratu miasta Krakowa i sekretarz Kongregacyi kupieckiej zmarł nagle dnia 31. października 1909 r. Urodzony w Krakowie w dniu 24 grudnia 1857 roku. Znał to miasto i przywiązany był do niego całym sercem. Przeszłość i zażytki miasta Krakowa poznał dokładnie i zabiegał o ich bezpieczeństwo. Jeden z założycieli Towarzystwa miłośników Krakowa przyczynił się niemało do zachowania dawnych pamiątek krakowskich cechów. Jego to niezmordowanej troskliwości i zabiegliwości zawdzięczyć należy, że pamiątki te oddane zostały w depozyt Archiwum aktów dawnych Krakowa i w ten sposób uratowane od zagłady.

Nadzwyczaj ruchliwą działalność rozwinął zmarły w Kongregacyi kupieckiej, której akta upo-

rządkował i do 500-letniego jubileuszu tej starożytnej korporacji przygotowania poczynił. Jego to głównie inicjatywie przypisać należy, że jubileusz ten pozostawi po sobie trwałą pamiątkę w postaci Historii tej Kongregacji, którą na jubileusz przygotowuje Towarzystwo miłośników Krakowa.

Za staraniem ś. p. Sekretarza Kajzego utworzone zostało w r. 1904 biuro pośrednictwa pracy w zawodzie handlowym przy Kongregacji kupieckiej, które w sposób godności stanu kupieckiego odpowiadający, bo w lokalu Kongregacji kupieckiej i przez urzędnika Kongregacji udziela młodzieży wskazówek do uzyskania pracy, a kupcom dostarcza doborowych sił pomocniczych. Zmarły był sekretarzem Kongregacji kupieckiej przez lat 14.

Cześć ich pamięci!

Z Izby kupieckiej na Ratuszu krakowskim
dnia 31. grudnia 1909 r.

Sekretarz Kongreg. kup.
Władysław Kurzawa.

Starszy Kongreg. kupiec.
Henryk Schwars.
Radca ces.

